

**CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
ODJELJENJE ZA BANKARSTVO
SLUŽBA FRONT OFFICE**

Sarajevo, 07.06.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
31.05.2021. - 04.06.2021.

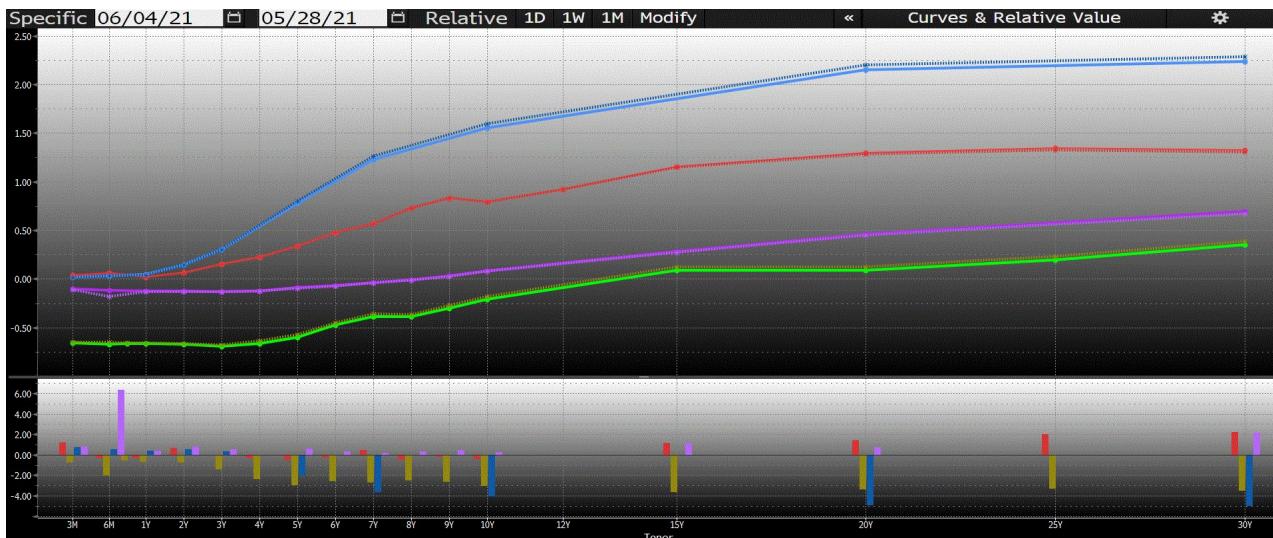
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan		
	28.5.21	- 4.6.21	28.5.21	- 4.6.21	28.5.21	- 4.6.21	28.5.21	- 4.6.21	28.5.21
2 godine	-0,66	- -0,67 ↘	0,14	- 0,14 →	0,06	- 0,07 ↗	-0,12	- -0,12	-0,66
5 godina	-0,57	- -0,60 ↘	0,80	- 0,78 ↘	0,34	- 0,34 →	-0,09	- -0,08	-0,57
10 godina	-0,18	- -0,21 ↘	1,59	- 1,55 ↘	0,80	- 0,79 ↘	0,08	- 0,09	-0,18

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	28.5.21	- 4.6.21
3 mjeseca	-0,633	- -0,638 ↘
6 mjeseci	-0,650	- -0,671 ↘
1 godina	-0,632	- -0,634 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 04.06.2021. godine (pune linije) i 28.05.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su smanjeni u odnosu na prethodnu sedmicu, prilikom čega je pad prinosa kod njemačkih obveznica iznosio između 1 i 3 bazna poena, a kod italijanskih obveznica između 3 i 5 baznih poena. Izjave zvaničnika ECB su i tokom ovog perioda uglavnom bile fokusirane na potrebu zadržavanja povoljnijih uslova finansiranja, uprkos nastavku rasta stope inflacije, koja je prema posljednjim podacima u maju u eurozoni dostigla nivo do 2,0%. Naredne sedmice se održava sjednica UV ECB, a prema posljednjem istraživanju Bloomberga ekonomisti očekuju da će se i tokom ljeta nastaviti sa ubrzanim kupovinama obveznica putem PEPP programa, kako bi se podržao održiv ekonomski oporavak. Većina učesnika ovog istraživanja očekuje da će se navedeni program, ukupne vrijednosti 1,85 biliona EUR, okončati u martu 2022. godine, u skladu sa trenutnim planom. Pored navedenog, na kretanje

prinosa u eurozoni u protekloj sedmici uticaj su imale i vijesti koje su objavljene za tržište rada u SAD, posebno krajem sedmice, kada je objavljen podatak o slabijem rastu broja zaposlenih od očekivanja u nefarmerskom sektoru, što se odrazilo na pad prinosa američkih, ali i evropskih obveznica.

Prema istraživanju koje je provela ECB, centralne banke mogu bolje da kontrolišu inflatorna očekivanja ukoliko upotrijebe određeni raspon cjenovnog rasta, nego jasno postavljeni cilj koji bi mogao implicirati reviziju strategije institucije. Ovaj rad je obuhvatio strategije ciljane inflacije u 20 razvijenih ekonomija i tržišta u nastajanju. Rezultati su pokazali da bi fleksibilniji nivo rasta potrošačkih cijena, u prihvatljivim granicama, povećao kredibilnost centralne banke jer je tako manje vjerovatno da neće postići cilj.

OECD je prošle sedmice objavio nove prognoze prema kojima su očekivanja rasta GDP-a u eurozoni u tekućoj godini povećana na 4,3%, dok se u narednoj godini očekuje i blago veći rast od 4,4%. Navodi se da bi oporavak trebalo da bude podržan povećanom privatnom potrošnjom, značajnom fiskalnom podrškom i snažnijom eksternom potražnjom nakon uticaja pandemije Covid-19. Za stopu nezaposlenosti u eurozoni se procjenjuje da bi tokom 2022. godine mogla biti smanjena na nivoe zabilježene prije pandemije.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	APR	9,6%	9,2%
2.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	APR	7,5%	7,6%
3.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	MAJ	1,9%	2,0%
4.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	MAJ	0,9%	0,9%
5.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	MAJ	56,9	57,1
6.	GDP – Austrija (kvartalno) final.	I kvartal	0,2%	-1,1%
7.	GDP – Belgija (kvartalno) final.	I kvartal	0,6%	1,0%
8.	GDP – Italija (kvartalno) final.	I kvartal	-0,4%	0,1%
9.	GDP – Irska (kvartalno)	I kvartal	-	7,8%
10.	Stopa nezaposlenosti – EZ	APR	8,1%	8,0%
11.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	MAJ	6,0%	6,0%
12.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	APR	-	5,3%
13.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	APR	10,1%	10,7%
14.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	MAJ	-115,0	-129,4
15.	Maloprodaja – EZ (G/G)	APR	25,0%	23,9%
16.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	APR	10,1%	4,4%
17.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	APR	-	10,2%
18.	Bilans budžeta – Francuska (u milijardama EUR)	APR	-	-91,4
				-60,1

SAD

Tokom protekle sedmice, predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard je istakao da njegove procjene o tržištu rada idu ka tome da je stanje na ovom tržištu takvo da postoji više otvorenih radnih mjesta nego nezaposlenih, te da se to sigurno zapaža i u firmama koje saopštavaju da će ići naprijed i samo nastaviti sa povećanjem naknada za ovu vrstu zaposlenih. Te firme su mišljenja da treba da uvedu neke bonusne za radnike, kako bi radnike imali "pred vratima", pošto neka preduzeća ostaju zatvorena, jer ne mogu da pronađu dovoljan broj radnika. Članica odbora guvernera Feda Brainard je izjavila da se SAD približava Fedovom planu maksimalne zaposlenosti i ciljanom nivou inflacije od 2%, ali jačina preostalih problema i dalje zahtijeva da se Fed drži ultraekspanzivne monetarne politike dok se ne postigne veći napredak. Po njenom mišljenju, biće potrebno da se održi kontinuirani napredak inflacije, a ne samo privremeni rast cijena. Vezano za pitanje ekonomskog rasta, istakla je da neki od faktora koji trenutno podstiču snažan rast cijena, uključujući i fiskalnu potrošnju i žurbu domaćinstava da iskoriste ponovno veće otvaranje ekonomije, vjerovatno će vremenom nestati, što je još jedan od razloga zbog kojeg Fed svoje programe ne bi trebalo da prerano povuče.

Odbor Feda je najavio plan kojim se započinje likvidacija portfolija „Secondary Market Corporate Credit Facility (SMCCF)“ koji predstavlja privremeni hitni plan kreditiranja korporacija, a koji je zatvoren 31. decembra 2020. godine. Likvidacija portfolija (SMCCF) biće postepena i po propisima i imaće za cilj da umanji bilo koju mogućnost negativnog uticaja na funkcionisanje tržišta, uzimajući u obzir dnevnu

likvidnost i uslove trgovanja ETF-ovima i korporativnim obveznicama.

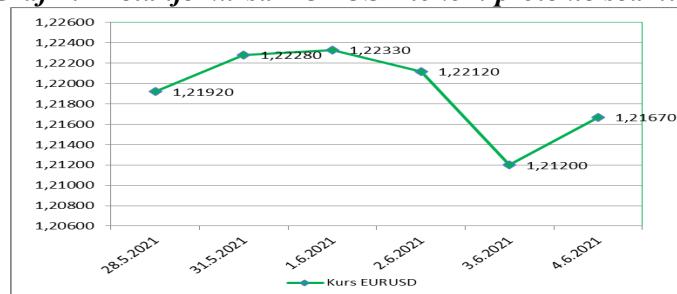
Predsjednik Feda iz New Yorka Williams smatra da se ekonomija popravila i da je na dobrom putu, ali je još uvijek poprilično daleko od "značajnijeg većeg napretka", kome se teži u smislu prilagođavanja programa kvantitativnih olakšica. Neimenovani izvori navode da je predsjednik Biden spremjan da odustane od svojih zahtjeva za povećanje poreza na dobit korporacijama ukoliko se dovoljan broj republikanaca složi da podrži rast potrošnje na infrastrukturu. S druge strane, ministri finansija G7 su se sastali 4. i 5. juna u Londonu, gdje su postigli sporazum o novoj globalnoj minimalnoj poreskoj stopi koju kompanije treba da plate bez obzira gdje se nalaze. Ministri finansija G7 su se dogovorili da će podržati globalnu minimalnu poresku stopu od barem 15%.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	MAJ	61,5	62,1
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	MAJ	70,1	70,4
3.	Kompozitni PMI indeks F	MAJ	-	68,7
4.	Troškovi u građevinarstvu (M/M)	APR	0,5%	0,2%
5.	ISM indeks prerađ. sektora	MAJ	61,0	61,2
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	21. maj	-	-4,0%
7.	ADP izvještaj o broju zaposlenih	MAJ	650.000	978.000
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih	29.maj	387.000	385.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	22. maj	3.614.000	3.771.000
10.	Indeks povjerenja potrošača	30. maj	-	53,8
11.	ISM indeks usluga	MAJ	63,2	64,0
12.	Promjena zaposlenih u nefarmerskom sektoru	MAJ	675.000	559.000
13.	Stopa nezaposlenosti	MAJ	5,9%	5,8%
14.	Fabričke porudžbine	APR	-0,2%	-0,6%
15.	Porudžbine trajnih dobara F	APR	-1,3%	-1,3%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,2192 na nivo od 1,2167.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

OECD je u posljednjim prognozama snažno unaprijedila očekivanja ekonomskog rasta Velike Britanije zahvaljujući uspjehu vakcinacije protiv Covid19. Prema sadašnjim očekivanjima, GDP će u 2021. godini bilježiti rast za 7,2% (prethodna prognoza 5,1%), što bi bio najbrži rast od 1941. godine, nakon kontrakcije od 9,8% zabilježene 2020. godine, a što je bila najgora kontrakcija u posljednjih skoro 300 godina. Za 2022. godinu ekonomski rast je revidiran na 5,5% sa prethodnih 4,7%, koliko su prognoze iznosile prije tri mjeseca. Eksperti s Aston Univerziteta iz Birminghama u Velikoj Britaniji su proveli istraživanje kojim je pokazano da je kumulativni izvoz usluga u periodu 2016.-2019. godine za 113 milijardi GBP niži nego što bi bio da je Velika Britanija ostala dio EU.

Ministar finansija Velike Britanije Sunak je izjavio da prijedlog SAD za globalno poresko oporezivanje, a koji podrazumijeva fokus na 100 najvećih svjetskih najprofitabilnijih kompanija, može da djeluje, ali je insistirao na tome da četiri velike tehnološke kompanije (Big 4 - Amazon, Apple, Facebook i Google) moraju plaćati više poreza u zemljama u kojima djeluju.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Nationwide cijene kuća (G/G)	MAJ	9,4%	10,9%
2.	PMI prerađivački sektor F	MAJ	66,1	65,6
3.	PMI uslužni sektor F	MAJ	61,8	62,9
4.	PMI građevinski sektor	MAJ	62,0	64,2
5.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	APR	0,5	-0,4
6.	Hipotekarni krediti	APR	81.000	86.900
7.	Monetarni agregat M4 (G/G)	APR	-	9,1%
				10,8%

Tokom protekle sedmice GBP je blago aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,85935 na nivo od 0,85933, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,4188 na nivo od 1,4157.

JAPAN

Tokom protekle sedmice, iz Vlade Japana je saopšteno da je povjerenje potrošača smanjeno u maju uslijed produženih mjera lockdowna, sve kako bi se suzbilo širenje Covid19. Neki članovi stručnog odbora Vlade za koronavirus su upozorili da će biti „teško“ održati Olimpijske igre u Tokiju ukoliko pandemijska situacija ostane na najvišem nivou zaraze.

Član uprave BoJ Adachi je izjavio da bi svijet nakon pandemije koronavirusa mogao ponuditi mogućnost japanskim firmama da povećaju cijene i pomognu BoJ da postigne ciljani nivo inflacije od 2%. Adachi je dodao da BoJ nije puno učinila, osim što je „pažljivo“ održala masivne podsticaje, uz najiskreniji komentar dosad, da BoJ raspolaže sa sve manje alata monetarne politike koji bi joj omogućili da podstakne ekonomski rast i inflaciju, kao ni da sam ne zna nijedan novi alat za povećanje cijena, jer da zna, već bi ga primijenili. Adachi je naveo da će restorani i hoteli možda morati da snose troškove kako bi spriječili dalje širenje koronavirusa, a potrošači će možda biti spremniji da plaćaju usluge sa dodatnom vrijednošću. To bi firmama dalo mogućnost da više naplaćuju usluge boljeg kvaliteta.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	APR	16,9%	15,4%
2.	Maloprodaja (G/G) P	APR	15,2%	12,0%
3.	Prodaja u supermarketima (G/G)	APR	15,5%	15,5%
4.	Indeks započetih kuća (G/G)	APR	4,5%	7,1%
5.	Kapitalna potrošnja (G/G)	I kvartal	-6,8%	-7,8%
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	MAJ	52,5	53,0
7.	PMI indeks uslužnog sektora F	MAJ	45,7	46,5
8.	Kompozitni PMI indeks F	MAJ	48,1	48,8
9.	Prodaja vozila (G/G)	MAJ	-	30,9%
10.	Monetarna bazna (G/G)	MAJ	-	22,4%
11.	Potrošnja domaćinstava (G/G)	APR	8,7%	13,0%
				6,2%

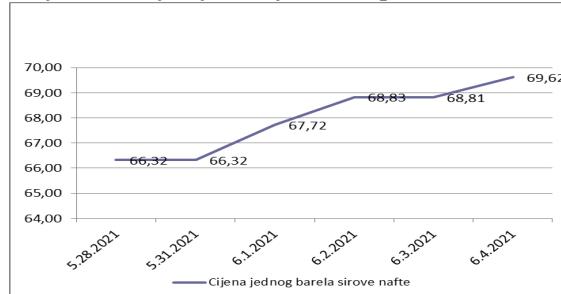
JPY je tokom protekle sedmice blago aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 133,93 na nivo od 133,21. JPY je blago aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 109,85 na nivo od 109,52.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 66,32 USD (54,40 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju rasta, te se krajem sedmice približila najvišem nivou zabilježenom u posljednje dvije godine. Početkom sedmice cijena nafte je bila pod uticajem iščekivanja rezultata sastanka OPEC+ koji je održan protekle sedmice. Na sastanku OPEC+ članice su ostale pri planu da se postepeno povećava obim ponude na tržištu nafte. Članice OPEC+ predvođene Saudijskom Arabijom i Rusijom su saopštile da, dok se tražnja oporavlja, i dalje su prisutne neizvjesnosti povezane sa pandemijom koja može spriječiti dalji rast proizvodnje. U narednim danima cijena nafte je imala tendenciju rasta, značajnim dijelom zbog ove odluke OPEC+, kao i zbog sporijeg tempa pregovora o nuklearnom sporazumu između Irana i SAD. Ministar nafte Irana Zanganeh je izjavio da bi naredna vlada Irana trebalo da kao vrhunski prioritet odredi povećanje obima proizvodnje nafte na 6,5 miliona barela dnevno, jer bi viši nivo proizvodnje unaprijedio bezbjednost, ali i političku moć zemlje. Tokom protekle sedmice objavljena je vijest da je vodeći izvoznik nafte, Saudijska Arabija, povećala zvanične prodajne cijene ovog energenta za regiju Azije. Krajem sedmice nafta je nastavila da održava tendenciju rasta kao rezultat discipline OPEC+ u dijelu ponude, dok je oporavak tražnje za ovim energentom prevazišao neizvjesnosti vezane za razvoj vakcinacije protiv Covid-19 širom svijeta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 69,62 USD (57,22 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je povećana za 4,98%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metalu u ponedjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.903,77 USD (1.561,49 EUR). Početkom sedmice cijena zlata se održavala na nivou iznad 1.900 USD. Do sredine sedmice cijena zlata je uglavnom bila pod uticajem iščekivanja rezultata sa tržišta rada u SAD koji su objavljeni krajem sedmice. U takvim okolnostima, cijena zlata se do četvrtka održavala blizu najvećeg nivoa u posljednjih pet mjeseci, s obzirom na to da su investitori procjenjivali posljednje izjave zvaničnika Feda o potencijalnom vremenskom okviru vezano za ublažavanje monetarnih stimulansa. U četvrtak je cijena zlata smanjena, uglavnom pod uticajem procjene u kretanju inflacije, kao i moguće redukcije monetarnih stimulansa. Krajem sedmice cijena ovog plemenitog metala je povećana, nakon što su objavljeni podaci sa tržišta rada u SAD koji su pokazali da je broj zaposlenih na platnim spiskovima nefarmerskog sektora bio manji nego što se očekivalo. Pojedini analitičari smatraju da podaci nisu dovoljno snažni da utiču na Fed i njegovu odluku da uskoro poštri monetarnu politiku. Ministrica finansija SAD Yellen smatra da predsjednik Biden treba nastaviti sa planom potrošnje vrijednim 4 biliona USD, čak i ukoliko taj plan održi inflaciju i u narednoj godini kao i više kamatne stope. Prema mišljenju Yellen, ukoliko bi se i desilo da se završi sa višim kamatnim stopama, to bi zapravo bilo pozitivno s aspekta društva i s aspekta Feda, što se, takođe, odrazilo na cijenu zlata.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.891,59 USD (1.554,69 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 0,64%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

